

**ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ในการดูแลตนเองและการสนับสนุนทางสังคม
กับความสามารถในการดูแลตนเองของนักศึกษาพยาบาล
เขตกรุงเทพมหานคร**

นางลดาวัลย์ ศรีธัญรัตน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาลัทธิสุตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-635-501-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, SELF-CARE KNOWLEDGE,
SOCIAL SUPPORT, AND SELF-CARE AGENCY OF NURSING STUDENTS
IN BANGKOK METROPOLITAN AREA**

Mrs. Ladavan Srithanyarat

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing science**

Nursing Education Program

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974-635-501-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ในการดูแลตนเอง และการสนับสนุนทางสังคม กับความสามารถในการดูแลตนเองของนักศึกษาพยาบาล เขตกรุงเทพมหานคร

โดย นางลดาวัลย์ ศรีธีรรัตน์

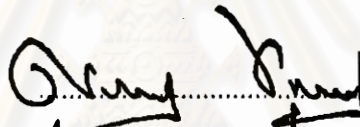
ภาควิชา พยาบาลศาสตร์

สาขาวิชา การพยาบาลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประนอม รอดคำดี

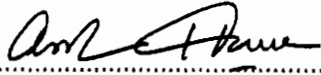
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ อรพินธ์ เจริญผล

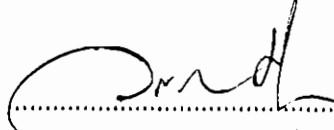
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ .....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์)

2/ธ.ค.๖๗ ๖๐๑,๕ .....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประนอม รอดคำดี)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ อรพินธ์ เจริญผล)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วรณา ปุณฺณโชติ)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ดศาว์ลย์ ศรีวัชรินทร์ : ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ในการดูแลตนเอง และการสนับสนุนทางสังคม กับความสามารถในการดูแลตนเองของนักศึกษาพยาบาล เขตกรุงเทพมหานคร
(RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, SELF-CARE KNOWLEDGE, SOCIAL SUPPORT, AND SELF-CARE AGENCY OF NURSING STUDENTS IN BANGKOK METROPOLITAN AREA) อ.ที่ปรึกษา :
มศ.ดร.ประนอม รอดคำดี, อ.ที่ปรึกษาร่วม : รศ.อรพินธ์ เจริญผล, 147 หน้า. ISBN 974-636-6015

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการดูแลตนเองของนักศึกษาพยาบาล เขตกรุงเทพมหานคร ศึกษาความรู้ในการดูแลตนเอง ศึกษาการสนับสนุนทางสังคม หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ในการดูแลตนเองและการสนับสนุนทางสังคม กับความสามารถในการดูแลตนเองของนักศึกษาพยาบาล และคัดเลือกตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความสามารถในการดูแลตนเองของนักศึกษาพยาบาล กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาล 356 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 เป็นแบบวัดความสามารถในการดูแลตนเองของนักศึกษาพยาบาล ซึ่งแปลมาจากเครื่องมือของอีลิซาเบธ เกเดน และซูซาน เทเลอร์ ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ในการดูแลตนเองและการสนับสนุนทางสังคม

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. คะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการดูแลตนเองทั้ง 4 ชั้นปีโดยรวมและของแต่ละชั้นปีอยู่ในระดับมาก
2. คะแนนเฉลี่ยของความรู้ในการดูแลตนเองทั้ง 4 ชั้นปีโดยรวมและของแต่ละชั้นปี ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางคือ ชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 ส่วนชั้นปีที่ 1 อยู่ในระดับต่ำ
3. คะแนนเฉลี่ยของการสนับสนุนทางสังคมทั้ง 4 ชั้นปีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และของแต่ละชั้นปีอยู่ในระดับปานกลาง
4. ระดับชั้นปี การสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการดูแลตนเองของนักศึกษาพยาบาลในระดับต่ำและระดับปานกลางตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนค่าใช้จ่ายนักศึกษา รายได้บิดามารดา ระดับการศึกษาบิดามารดาและความรู้ในการดูแลตนเอง ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการดูแลตนเอง
5. ตัวแปรที่ร่วมกันพยากรณ์ความสามารถในการดูแลตนเองของนักศึกษาพยาบาลตามลำดับคือ การสนับสนุนทางสังคมและระดับชั้นปี โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 20.28 ($R^2 = .2028$)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา พยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา การพยาบาลศึกษา
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อผู้พิมพ์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิจัยวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผนเดียว

C 686078 : MAJOR NURSING EDUCATION
KEY WORD:

SELF-CARE AGENCY / PERSONAL FACTORS / SELF-CARE KNOWLEDE / SOCIAL SUPPORT

LADAVAN SRITHANYARAT : RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, SELF-CARE KNOWLEDGE, SOCIAL SUPPORT, AND SELF-CARE AGENCY OF NURSING STUDENTS IN BANGKOK METROPOLITAN AREA. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. PRANOM RODCUMDEE, Ph. D, THESIS CO-ADVISOR : ASSO. PROF. ORAPIN OHAREONPOL, 147 PP. ISBN 974-636-501-5

The purposes of this research were to study the self-care agency of nursing students in Bangkok metropolitian area, and to investigate the relationships between personal factors, self-care knowledge, social support and self-care agency of nursing students, and to search for the variables that would be able to predict the self-care agency of nursing students. The subject consisted of 356 nursing students selected by stratified random sampling. Research instruments developed by the researcher were questionnaires which were tested for their validity and reliability.

Major findings were as follows:

1. Mean scores of self-care agency of nursing students in total and in each class were at the high level.
2. Mean scores of self-care knowledge of nursing students in total and in each class were mostly at the medium level.
3. Mean scores of social support of nursing students in total were at the medium level and each class were at the medium level.
4. Class and social support of nursing students were positively and significantly related, at the low level and the medium level, whereas, monthly expense of nursing students, income of student's parent, parents' education and self-care knowledge were no significantly related to self-care agency of nursing students.
5. Selected variables significantly predicted self-care agency of nursing students were social support and class. These predictors accounted for 20.28 percent ($R^2 = 20.28$) of the variance.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....พยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา.....การพยาบาลศึกษา
ปีการศึกษา.....2539

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตา เอื้อเฟื้อและคำชี้แนะอย่างเป็นกันเองของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประนอม รอดคำดี ทำให้มีกำลังใจ ขอขอบคุณอาจารย์ และขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ อรพินธ์ เจริญผล ที่ให้คำปรึกษาอันดีที่พี่น้อง ขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ ดร. วรณมา ปุรณโชติ ที่ให้คำแนะนำทางด้านสถิติ ขอขอบคุณ ศาสตราจารย์ ดร.สมจิต หนูเจริญกุล ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่า ให้ข้อคิดและเสนอแนะแนวทางการทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจน อนุเคราะห์เครื่องมือและช่วยตรวจสอบเครื่องมือให้ถึง 2 ครั้ง อีกสองท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการ แก้ไขค่าแปลเครื่องมือจนเรียบร้อย ผู้วิจัยขอขอบคุณในน้ำใจเป็นอย่างยิ่งของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศรี ระเบียบ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริอร สินธุ นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุก ท่าน ที่ได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือให้ จนสามารถนำเครื่องมือมาใช้ได้

ขอขอบคุณคณบดี คณะวิทยาศาสตร์ และคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล หัวหน้าภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพฯ วิทยาลัยพยาบาล กองทัพอากาศ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ วิทยาลัยพยาบาล เกื้อ การุณย์ และผู้บังคับการวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ที่อนุญาตให้เก็บข้อมูล ตลอดจนอาจารย์และ นักศึกษาทั้ง 8 สถาบัน ที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยเป็นอย่างดี และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณาเอื้อเฟื้อเงินทุนบางส่วนในการทำวิทยานิพนธ์

การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้จะสำเร็จมิได้ ถ้าหากไม่ได้รับความช่วยเหลือเกื้อกูล ประคับประคองและด้วยความปรารถนาดีจากเพื่อน พี่ น้อง ๆ และญาติ โดยเฉพาะทันตแพทย์หญิง ลำเทียน ดวงสุวรรณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิรัตน์ ตั้งใจรบ รองศาสตราจารย์ ดร. เนาวรัตน์ ศุระพันธุ์ อาจารย์จรัสศรี วีระกุลชัย คุณสุวรรณณี วงกานต์ คุณสุนีย์ คุรุทบุตร คุณสุเมธ เชาว์ชุตี คุณวิมลญจน์ พันธุ์เมธิศร์ และคุณอำนวย ศรีธีรวัฒน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญแผนภูมิ.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	12
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	79
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	79
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	83
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	96
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	97
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	99

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

5. สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย.....	112
สรุปผลการวิจัย.....	112
อภิปรายผลการวิจัย.....	115
ข้อเสนอแนะ.....	149
รายการอ้างอิง.....	121
ภาคผนวก.....	131
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	132
ภาคผนวก ข สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	133
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	139
ภาคผนวก ง การวิเคราะห์รายข้อ.....	144
ประวัติผู้วิจัย.....	147

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. รายชื่อสถาบันการศึกษาพยาบาลแยกตามสังกัดที่เป็นตัวอย่างประชากร ในการทำวิจัย.....	80
2. จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของแต่ละสถาบันการศึกษาพยาบาล.....	82
3. แสดงผลการหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือวัดความสามารถในการดูแลตนเอง และเครื่องมือวัดการสนับสนุนทางสังคม.....	92
4. แสดงผลการหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือแบบวัดความรู้ในการดูแลตนเอง ของนักศึกษาพยาบาล.....	93
5. จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะข้อมูลทั่วไป.....	101
6. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถในการดูแลตนเอง ของนักศึกษาพยาบาล แต่ละชั้นปี และทั้ง 4 ชั้นปีโดยรวม.....	104
7. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ในการดูแลตนเอง ของนักศึกษาพยาบาล แต่ละชั้นปี และทั้ง 4 ชั้นปี โดยรวมและรายด้าน.....	105
8. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการสนับสนุนทางสังคม ของนักศึกษาพยาบาล แต่ละชั้นปี และทั้ง 4 ชั้นปี โดยรวมและรายด้าน.....	107
9. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ในการดูแลตนเอง และการสนับสนุนทางสังคมกับความสามารถในการดูแลตนเองของนักศึกษา พยาบาล.....	109
10. ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ สหสัมพันธ์พหุคูณ เมื่อให้คะแนนความสามารถ ในการดูแลตนเองของนักศึกษาพยาบาลโดยรวม เป็นตัวแปรเกณฑ์ โดยเลือกใช้ ตัวพยากรณ์เฉพาะที่มีนัยสำคัญทางสถิติด้วยวิธี Stepwise Multiple Regression..	111

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

กรอบแนวคิดในการวิจัย.....

78

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย